

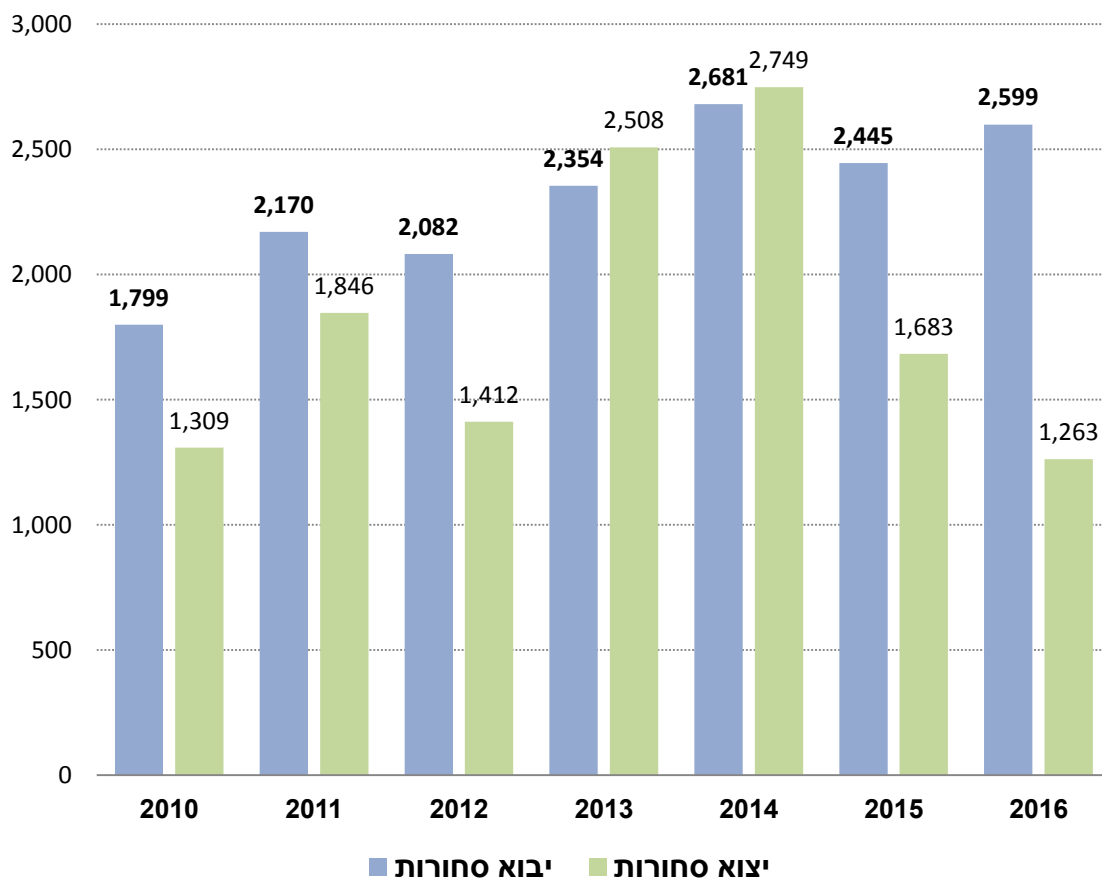
יחסי סחר, ישראל-טורקיה

היחידה הכלכלית, מכון היצוא

היקף הסחר בין ישראל וטורקיה¹ ירד במהלך שנת 2016 בשיעור של כ-6% בהשוואה ל-2015 והוא הסתכם בכ-3.86 מיליארד דולר. הירידה נבעה בעקבות הירידה הדרסטית ביצוא הסחורות לטורקיה ובעיקר בהשפעת ענף הכימיקלים ותזקי הנפט.

בהמשך למגמה בשנים האחרונות, גם בשנת 2016 רשם יצוא הסחורות לטורקיה ירידה חדה בהיקפו (ירד בכ-25% לעומת 2015 להיקף של כ-1.26 מיליארד דולר. ביבוא הסחורות נרשם גידול של כ-6% (הסתכם בכ-2.6 מיליארד דולר) והוא קרוב להיקף השיא שרשם ב-2014.

התפתחות הסחר ישראל - טורקיה (ללא יהלומים, במיליוני דולרים)

מקור: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

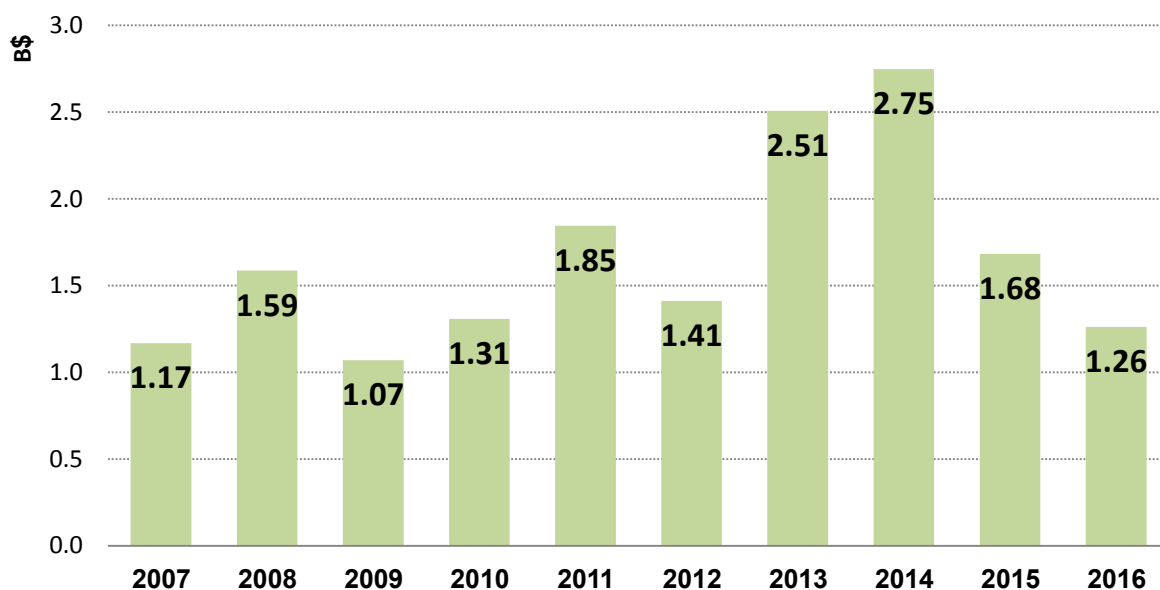
¹ (יבוא ויצוא סחורות ללא יהלומים)

היצוא לטורקיה

המגמה השלילית החזקה אשר אפיינה את היצוא לטורקיה בשנת 2015 נמשכה גם בשנת 2016, במהלכה רשם היצוא למדינה ירידה חדה בשיעור של כ-24% לסך של כ-1.26 מיליארד דולר בלבד - היקף היצוא הנמוך ביותר ב-7 השנים האחרונות (מאז שנת 2009, משבר האשראי העולמי אשר לווה בנפילה של הסחר הגלובלי).

היצוא לטורקיה: 2007-2016

(יצוא סחורות ללא יהלומים, במיליארדי דולרים)

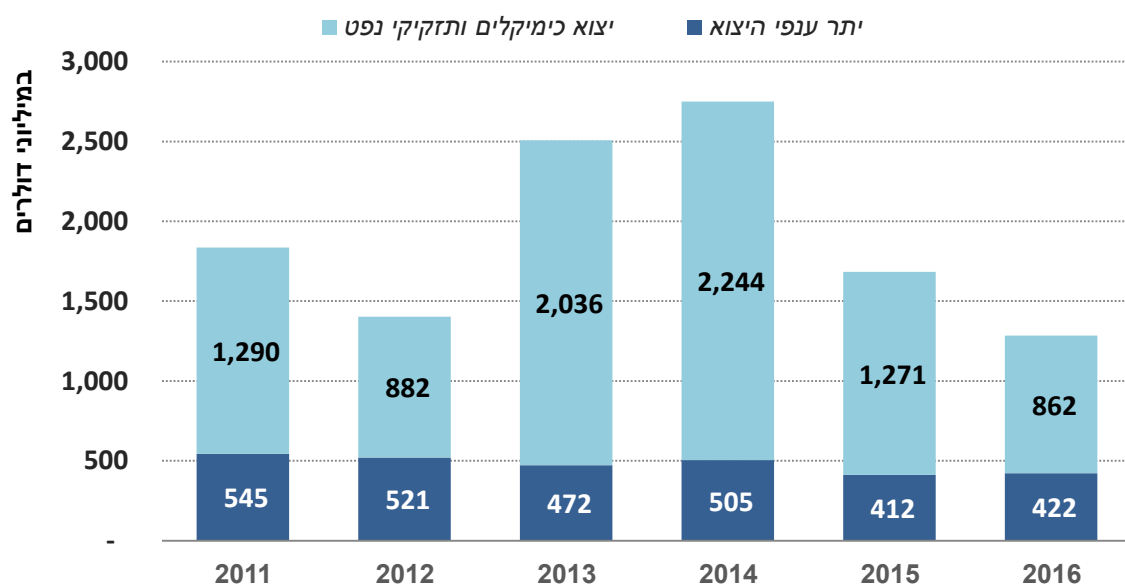
עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

ענף היצוא העיקרי והדומיננטי ביותר המהווה חלק מהותי מהיצוא של ישראל לטורקיה הינו ענף הכימיקלים ותזקיני הנפט. הירידה החדה בהיקפי היצוא למדינה בשנים האחרונות נבעה באופן טבעי מהירידות החדות בענף יצוא זה (עם זאת גם ביתר ענפי היצוא נרשמה מגמת האטה בשנים אלו).

סך יצוא מוצרי הכימיקלים ותזקיני הנפט לטורקיה, ירד בשיעור חד של כ-32% לעומת היקפו ב-2015 והסתכם לסך של כ-860 מיליון דולר בלבד (לשם השוואה היקף היצוא הענפי ב-2015 עמד על כ-1.3 מיליארד דולר ואילו ב-2014 עמד היקף היצוא בענף זה על כ-2.25 מיליארד דולר). כפי שהודגש בסקירה זו, הסיבה העיקרית להתכווצות הדרסטית בהיקף יצוא ענף הכימיקלים והתזקינים נובעת מירידת המחירים החדה במחירי האנרגיה העולמיים, יחד עם זאת ישנה השפעה חשובה ובלתי מבוטלת גם לחולשת הסחר העולמי, לירידה בהיקף הביקושים הגלובליים למוצרים אלו ולהתגברות התחרות בענף. עוד חשוב להדגיש כי יצוא הכימיקלים והתזקינים לטורקיה לא בהכרח מיועד לשוק המקומי ובמקרים רבים משמשת טורקיה כתחנת מעבר לחלק מהסחורות המיוצאות אליה.

כאמור, היצוא למדינה זו הינו ריכוזי ביותר ומושפע באופן מהותי משינויים בענף הכימיקלים. בנטרול ענף זה מתקזזת הירידה ביצוא לטורקיה, ומתקבלת עלייה של כ-3% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד. יחד עם זאת, אם בוחנים את היצוא לטורקיה ללא ענף הכימיקלים, בניתוח רב שנתי, נמצא כי היקפי היצוא נותרו עדיין נמוכים משמעותית מאלו שהתקבלו בשנים קודם לכן. לשם השוואה ממוצע היצוא בשנים 2015-2016 עמד על כ-417 מיליון דולר – נמוך בכ-15% ממוצע היצוא בשנים 2013-2014 ובכ-22% לעומת ממוצע היצוא בשנים 2011-2012.

מגמות בייצוא לטורקיה (2011-2016)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

בהתאם לאמור במהלך 2016 נרשמה חיובית כללית ביצוא לטורקיה, כתיקון קל לירידות שהתקבלו בשנה המקבילה אשתקד: עליות בהיקפי היצוא נרשמו בענף **המתכות**³ (עלה בשיעור של כ-6% להיקף של כ-70 מיליון דולר), **מכונות וציוד** (עלה בשיעור של כ-23% להיקף של כ-54 מיליון דולר), **תרופות** (עלה בשיעור של כ-7% להיקף של כ-34 מיליון דולר), **מוצרי נייר ודפוס** (עלה בשיעור של כ-38% לכ-30 מיליון דולר), **הטקסטיל** (עלה בשיעור של כ-15% לכ-23 מיליון דולר).

מנגד נרשם קיטון ביצוא **מנועים וציוד חשמלי** (ירד בשיעור חד של כ-24% להיקף של כ-50 מיליון דולר), ביצוא **מוצרי גומי ופלסטיק** (ירד בכ-28% לכ-17 מיליון דולר) וביצוא **החקלאי** (ירד בכ-14% לכ-16 מיליון דולר).

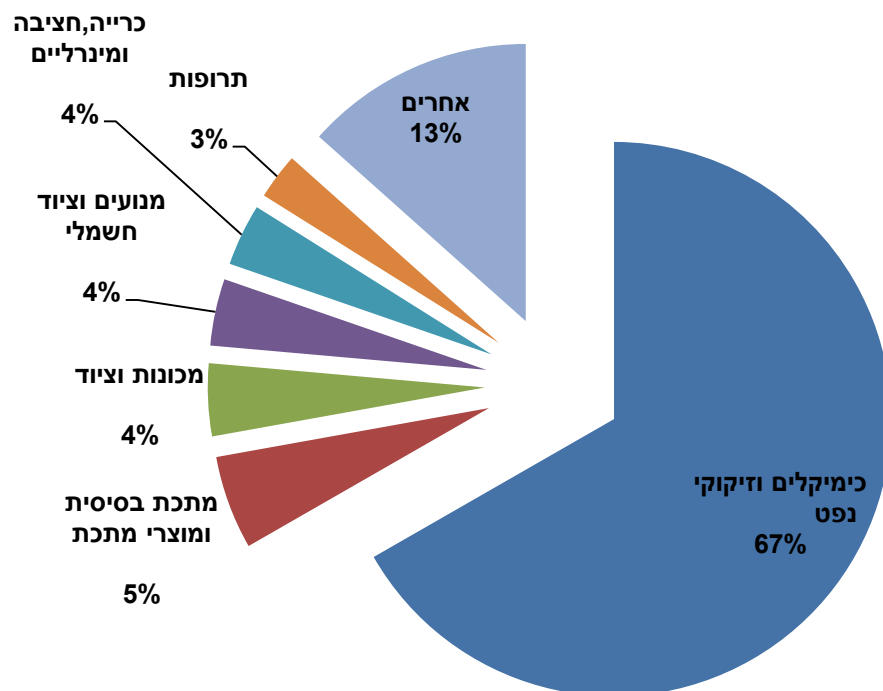
בנוסף חשוב לציין כי גם לפיחות המהיר בלירה הטורקית מול הדולר הייתה השפעה שלילית על הביקושים החלשים של השוק הטורקי לסחורות מהעולם בכלל ומישראל בפרט.

² יצוא סחורות ללא יהלומים לטורקיה - בנטרול ענף הכימיקלים.
³ עיקר היצוא בענף זה הינו מתכות ממוחזרות ופסולת מתכת למחזור

יצוא לטורקיה (סחורות, במיליוני דולרים)

משקל 2016	שינוי 15/16	2016	2015	תאור ענף
67%	-32%	856	1,264	כימיקלים וזיקוקי נפט
5%	6%	70	66	מתכת בסיסית ומוצרי מתכת
4%	23%	54	44	מכונות וציוד
4%	-24%	50	66	מנועים וציוד חשמלי
4%	2%	46	46	כרייה, חציבה ומינרליים
3%	7%	34	32	תרופות
13%	4%	172	166	אחרים

התפלגות היצוא לטורקיה ב-2016

היבוא מטורקיה

יבוא הסחורות מטורקיה עלה במהלך 2016 בשיעור של 6% וטיפס להיקף כולל של כ-2.6 מיליארד דולר – לאחר שבשנת 2015 ירד היבוא בכ- 9% (לכ- 2.44 מיליארד דולר). בכך התקרבו היבוא להיקפי השיא שרשם בשנת 2014 – אז עמד היקפו על כ-2.68 מיליארדי דולרים.

ישראל מייבאת מטורקיה בעיקר **כלי רכב** (כ-19% מהיבוא ב-2016), **מתכות פשוטות** (כ-16% מסך היבוא), **מכונות וציוד חשמלי** (כ-13% מהיבוא), **ומוצרי טקסטיל והלבשה** (כ-10% מסך היבוא).

יבוא מטורקיה (סחורות, במיליוני דולרים)

מסקל 2016	שינוי 15/16	2016	2015	תיאור ענף (M\$)
19%	8%	481	445	כלי רכב, כלי טיס ושיט
16%	6%	416	390	מתכות פשוטות
13%	-3%	345	354	מכונות וציוד חשמלי
10%	14%	248	218	טקסטיל
8%	-8%	210	229	מזון, משקאות וטבק
8%	10%	207	188	פלסטיקה וגומי
27%	12%	692	620	אחרים

התפלגות היבוא מטורקיה ב-2016, %

